

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.9.2026
COM(2026) 445 final

ANNEX 1

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

**Euroopa Liidu ja Andorra Vürstiriigi vahelise mitut piirihalduse valdkonna aspekti
käsitleva lepingu allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta**

Euroopa Liidu ja Andorra Vürstiriigi vaheline leping, mis
käsitleb mitut piirihalduse valdkonna aspekti

SISUKORD

PREAMBUL	5
ESIMENE OSA INSTITUTSIOONILISED SÄTTED	7
I JAOTIS ÜLDSÄTTED.....	7
Artikkel 1 Reguleerimisese	7
Artikkel 2 Lisalepingud	7
Artikkel 3 Hea usu põhimõte	8
Artikkel 4 Üldpõhimõtted	8
Artikkel 5 Isikuandmete kaitse.....	8
Artikkel 6 Olulised osad.....	9
II JAOTIS TÕLGENDAMISE PÕHIMÕTTED JA MÕISTED	9
Artikkel 7 Liidu õigus	9
Artikkel 8 Üksikisiku õigused.....	9
Artikkel 9 Mõisted	9
III JAOTIS INSTITUTSIOONILINE RAAMISTIK.....	12
Artikkel 10 Ühiskomitee	12
TEINE OSA. ISIKUTE LIIKUMINE	13
I JAOTIS ÜLDPÕHIMÕTTED JA EESMÄRGID	13
Artikkel 11 Kontrollid piiril	13
Artikkel 12 Kontrollid Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riikide territooriumil ja piirialadel.....	13
Artikkel 13 Piirikontrolli kehtestamine.....	14
Artikkel 14 Euroopa Liidu andmebaasid	15
Artikkel 15 Lubatud viibimisaja arvutamine	15
Artikkel 16 Tegevuskord.....	15
II JAOTIS KAITSEMEETMED/ASENDUSMEETMED.....	15
Artikkel 17 Kohaldamisala.....	15
Artikkel 18 Seos liidu õigusega	16
Artikkel 19 Piirikontroll juhul, kui väljastpoolt Schengeni ala saabutakse otse Andorra Vürstiriigi territooriumile	16
1. peatükk RIIKI SISENEMINE, RIIGIS VIIBIMINE JA ELAMINE – ERIEESKIRJAD, ELAMISLUBADE JA VIISADE VÄLJAANDMINE.....	16
Artikkel 20 Riiki sisenemise, riigis viibimise ja elamisõigus	16

Artikkel 21 Viisavaba reisimine.....	17
Artikkel 22 Hõlbustused välispiiridel	18
Artikkel 23 Sisenemine Schengeni riikide territooriumile transiidi eesmärgil	18
Artikkel 24 Andorra Vürstiriigis elamise õigus	19
Artikkel 25 Andorra Vürstiriigi välja antavad või pikendatavad elamisload	19
Artikkel 26 Elamislubade suhtes kohaldatav üleminekueeskiri	22
2. peatükk KOLMANDATE RIIKIDE KODANIKE TAGASIVÕTMINE JA TAGASISAATMINE	23
Artikkel 27 Vastutus selliste isikute tagasisaatmise eest, kellel ei ole õigust riiki siseneda või seal viibida	23
3. peatükk JULGEOLEK	24
Artikkel 28 Koostööd tegevad riigid.....	24
Artikkel 29 Teabevahetus.....	24
Artikkel 30 Karistusregistri andmed	25
Artikkel 31 Asjakohased andmebaasid	26
Artikkel 32 Piiriülene jälgimine.....	26
Artikkel 33 Jälitamine	28
Artikkel 34 Teavitamine	29
Artikkel 35 Ühisoperatsioonid	29
Artikkel 36 Kaitse ja abi ühisoperatsioonide ajal.....	30
Artikkel 37 Piiriülesed operatsioonid.....	30
III JAOTIS RAKENDAMINE, KOHALDAMINE JA TÄITMISE TAGAMINE	31
Artikkel 38 Viited liidu õigusele.....	31
Artikkel 39 Andorra Vürstiriigi rakendatavad Euroopa Liidu õigusaktid.....	31
KOLMAS OSA VAIDLUSTE LAHENDAMINE JA HORISONTAALSED SÄTTED	33
Artikkel 40 Vaidlused	33
Artikkel 41 Kohustuste täitmine, järelevalve ja täitmise tagamine	33
Artikkel 42 Kohustuste täitmise peatamine julgeolekukaalutlustel	34
Artikkel 43 Liidu kodanike, käesoleva lepinguga ühinenud kolmanda riigi kodanike ja Andorra Vürstiriigi kodanike viisavaba staatusega seotud kohustuste peatamine	34
NELJAS OSA LÕPPSÄTTED	35
Artikkel 44 Seos muude lepingutega	35
Artikkel 45 Muudatused.....	35
Artikkel 46 Rakendamise läbivaatamine.....	35
Artikkel 47 Konfidentsiaalne teave	35

Artikkel 48 Salastatud teave ja tundlik salastamata teave.....	36
Artikkel 49 Käesoleva lepingu lahutamatud osad.....	36
Artikkel 50 Lõpetamine	36
Artikkel 51 Territoriaalne kohaldamine	36
Artikkel 52 Rahvusvahelise õiguse alusel Schengeni alasse kuuluvate riikide ühinemine käesoleva lepinguga.....	37
Artikkel 53 Autentsed tekstid.....	37
Artikkel 54 Jõustumine	38
Artikkel 55 Ajutine kohaldamine.....	38
Artikkel 56 Hoiulevõtja.....	38

PREAMBUL

(1) RÕHUTADES, et Euroopa Liidu ja Andorra Vürstiriigi suhted põhinevad ühistel väärtustel ja vastastikusel usaldusel;

(2) SOOVIDES säilitada oma geograafilisest lähedusest tulenevaid erisuhteid, võttes samal ajal arvesse Andorra Vürstiriigi konkreetset olukorda, nagu on kirjeldatud 3. deklaratsioonis Euroopa Liidu lepingu artikli 8 kohta;

(3) TULETADES MEELDE Euroopa Liidu ja Andorra Vürstiriigi vahelisi tihedaid ajaloolisi, geograafilisi, kultuurilisi, poliitilisi ja majanduslikke sidemeid, sealhulgas neid, mis on vormistatud kehtivate lepingutega, ning samuti Andorra Vürstiriigi ja tema naabruses asuvate ELi liikmesriikide geograafilisest lähedusest tulenevaid erilisi sidemeid;

(4) TUNNISTADES, et Andorra on säilitanud tihedad sidemed Prantsuse Vabariigi ja Hispaania Kuningriigiga, mis on Euroopa Liidu liikmesriigid, ning et tema territoorium on täielikult ümbritsetud nende liikmesriikide territooriumiga;

(5) TUNNISTADES vajadust kehtestada erieeskirjad, et võtta arvesse Andorra Vürstiriigi erilist geograafilist asukohta, ja soovides tagada, et isikud võivad ületada Andorra Vürstiriigi ja Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldavate riikide vahelisi piire, ning kaitstes ja suurendades samal ajal Andorra Vürstiriigi ja Euroopa Liidu sisejulgeolekut. Selleks tuleks kehtestada asendusmeetmed, mis võimaldavad Schengeni riigil viia Andorra Vürstiriigis elamisluba taotlevate kolmandate riikide kodanike suhtes läbi julgeoleku hindamise, ning kehtestada ja tõhustada Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riikide vahelise politseikoostöö meetmeid;

(6) TUNNUSTADES Andorra Vürstiriigi kodanike suhtes kohaldatavaid eeskirju, mis käsitlevad nende vabastamist nõudest omada välispiiride ületamisel viisat, nõudest omada Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi kehtivat reisisluba ning riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis registreerimisest, nagu on juba sätestatud muudes õigusaktides¹;

(7) MÄRKIDES, et Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldavate riikide välispiiride ületamisel võivad Andorra Vürstiriigi kodanikud kasutada spetsiaalseid ridasid, ilma et see piiraks kolmandate riikide kodanike suhtes kohaldatava välispiirikontrolli korra kohaldamist Andorra Vürstiriigi kodanike suhtes²;

(8) VÕTTES TEADMISEKS San Marino Vabariigi ja Monaco Vürstiriigi kodanike suhtes kohaldatavad eeskirjad, mis käsitlevad nende vabastamist nõudest omada välispiiride ületamisel viisat, nõudest omada

¹ Vt eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1806 (milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud) artikli 4 lõige 1 ja II lisa (edaspidi „viisamäärus“) (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1240 (millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226) artikli 2 lõike 2 punkt g (edaspidi „ETIASe määrus“) (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määruse (EL) 2017/2226 (millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeelu andmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011) artikli 3 lõike 3 punkt f (edaspidi „EESi määrus“) (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20).

² Vt nõukogu dokument nr 13020/04.

Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi kehtivat reisiluba ning riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemis registreerimisest, nagu on juba sätestatud muudes õigusaktides³;

(9) MÄRKIDES, et käesolev leping ei piira Schengeni riikide ja Andorra Vürstiriigi vaheliste piiriülest koostööd käsitlevate kehtivate või tulevaste kahepoolsete lepingute või kokkulepete kohaldamist, tingimusel et sellised lepingud või kokkulepped ei ole vastuolus käesoleva lepinguga ja niivõrd, kuivõrd need on seotud küsimustega, mille puhul on edasine koostöö lepinguga lubatud;

(10) KINNITADES TAAS, et nad austavad Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastu võitlemise konventsiooni ja rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni ning samuti naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise protokolli ning maa-, mere- ja õhuteed pidi üle riigipiiri välismaalase ebaseaduslikku toimetamist tõkestavat protokolli;

(11) VÕTTES ARVESSE Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni acquis'd käsitlevat protokolli, mis on lisatud Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule, ning KINNITADES, et käesoleva lepingu sätteid ei kohaldata Iirimaa suhtes;

(12) VÕTTES ARVESSE Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli Taani seisukoha kohta ning KINNITADES, et käesolev leping ei ole Taanile siduv ja seda ei kohaldata Taani suhtes. Kuna aga käesolev leping põhineb Schengeni acquis'l, peaks Taani juhul, kui ta otsustab seda meedet vastavalt kõnealuse protokolli artiklile 4 rakendada, ühinema käesoleva lepinguga vastavalt käesoleva lepingu sätetele;

(13) VÕTTES ARVESSE Euroopa Liidu ning Norra, Islandi, Šveitsi ja Liechtensteini vahelisi tihedaid suhteid, mis tulenevad eelkõige 18. mai 1999. aasta ja 26. oktoobri 2004. aasta lepingutest, mis käsitlevad nende riikide ühinemist Schengeni acquis' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, ning nende kuulumist sisepiirikontrollita alasse, on soovitatav, et need riigid ühineksid rahvusvahelise õiguse alusel käesoleva lepinguga vastavalt käesoleva lepingu sätetele;

(14) VÕTTES ARVESSE andmevoogude tähtsust lepingu kohaldamisel, KINNITADES lepinguosaliste ühist kohustust tagada käesoleva lepingu kohaselt töödeldavate isikuandmete kaitse kõrge tase; TULETADES nende Schengeni acquis'd täielikult kohaldavate riikide puhul, kes võivad käesoleva lepingu kohaselt käesoleva lepinguga ühineda, MEELDE määruse (EL) 2016/679 kohaldamist Norra, Islandi ja Liechtensteini suhtes, kuna see on inkorporeeritud EMP lepingusse, ning direktiivi (EL) 2016/680 kohaldamist Norra, Islandi, Liechtensteini ja Šveitsi suhtes, kuna see on Schengeni acquis' osa; TULETADES samuti MEELDE, et komisjoni 26. juuli 2000. aasta otsuses 2000/518/EÜ isikuandmete piisava kaitse kohta Šveitsis vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 95/46/EÜ tunnistatakse, et Šveits tagab EList edastatavate isikuandmete kaitse piisava taseme,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

³ Vt eelkõige viisamääruse artikli 4 lõige 1 ja II lisa, ETIASe määruse artikli 2 lõike 2 punkt g, EESi määruse artikli 2 lõike 3 punkt f.

ESIMENE OSA

INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

1. Käesoleva lepinguga luuakse alus mitut piirihalduse valdkonna aspekti käsitlevatele suhetele ühelt poolt Euroopa Liidu ja käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud riikide ning teiselt poolt Andorra Vürstiriigi vahel, võttes arvesse Andorra Vürstiriigi geograafilist lähedust Euroopa Liidule ja käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud riikidele ning nende vastastikust majanduslikku sõltuvust.

2. Leping sisaldab sätteid, mis käsitlevad isikute suhtes piirikontrolli puudumist, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (EES)⁴ ning Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS)⁵ toimimist, julgeolekut seoses Andorra Vürstiriigi poolt kolmandate riikide kodanikele välja antud elamislubadega ning muid asendusmeetmeid.

3. Ükski käesoleva lepingu säte ei takista isikute kontrollimist, sealhulgas piirialal, kui selle eesmärk on tegeleda avalikku julgeolekut või avalikku korda ähvardavate ohtudega ning eelkõige võidelda piiriülese kuritegevuse ja ebaseadusliku sisserändega.

Artikkel 2

Lisalepingud

1. Kui ühelt poolt Euroopa Liit või käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud riigid ja teiselt poolt Andorra Vürstiriik sõlmivad omavahel käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes muid lepinguid, kujutavad sellised lepingud endast käesoleva lepingu lisalepinguid, kui kõnealustes lepingutes ei ole sätestatud teisiti.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (EESi määrus) (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ETIASe määrus) (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1).

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Andorra Vürstiriigi vaheliste lepingute suhtes, mis käsitlevad käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvaid küsimusi.

Artikkel 3 Hea usu põhimõte

1. Lepinguosalised abistavad üksteist käesolevast lepingust ja selle lisalepingutest tulenevate ülesannete täitmisel vastastikuses austuses ja heas usus.

2. Nad võtavad kõik asjakohased meetmed, et tagada käesolevast lepingust ja selle lisalepingutest tulenevate kohustuste täitmine, ning hoiduvad igasugustest meetmetest, mis võiksid ohustada käesoleva lepingu või selle lisalepingute eesmärkide saavutamist.

Artikkel 4 Üldpõhimõtted

1. Lepinguosalised toetavad jätkuvalt selliseid ühiseid väärtusi ja põhimõtteid nagu demokraatia, õigusriik ja inimõiguste austamine, mis on nende riigisisese ja rahvusvahelise poliitika aluseks. Sellega seoses kinnitavad lepinguosalised taas, et austavad inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelisi inimõigustealaseid lepinguid, mille osalised nad on, sealhulgas Euroopa inimõiguste konventsiooni.

2. Käesolev leping ei piira Andorra Vürstiriigi ja Euroopa Liidu liikmesriikide ning käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud riikide suveräänsust, jurisdiktsiooni ja territoriaalset terviklikkust.

Artikkel 5 Isikuandmete kaitse

Võttes arvesse andmevoogude tähtsust käesoleva lepingu kohaldamisel, kinnitavad lepinguosalised oma kindalt tahet tagada isikuandmete kaitse kõrge tase. Andorra Vürstiriik kinnitab oma kindlat tahet austada dumaamilise vastavusseviimise kaudu täielikult liidu isikuandmete kaitse norme, kaasa arvatud määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning direktiivi (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist, ning nende normide tõlgendamist Euroopa Liidu Kohtu poolt ja Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi asjaomaseid akte.

Artikkel 6
Olulised osad

Artiklid 4 ja 5 on käesoleva lepingu ja selle lisalepingutega loodava koostöö olulised osad.

II JAOTIS
TÕLGENDAMISE PÕHIMÕTTED JA MÕISTED

Artikkel 7
Liidu õigus

Käesoleva lepingu sätteid ja käesolevas lepingus viidatud Euroopa Liidu õigusakte, niivõrd kui nende kohaldamine hõlmab liidu õiguse mõisteid, tõlgendatakse ja kohaldatakse enne või pärast lepingu allkirjastamist vastavalt Euroopa Liidu Kohtu praktikale.

Artikkel 8
Üksikisiku õigused

1. Ühtegi käesoleva lepingu ega selle lisalepingu sätet ei tõlgendata nii, nagu annaksid need isikutele muid õigusi või paneksid isikutele muid kohustusi kui need, mis on lepinguosalistele antud rahvusvahelise avaliku õiguse alusel, ega viisil, mis võimaldab käesolevale lepingule või selle lisalepingutele tugineda otse lepinguosaliste riigisiseses õigussüsteemis.

2. Lepinguosaline ei näe oma riigisiseses õiguses ette nõudeõigust teise lepinguosalise vastu põhjusel, et teine lepinguosaline on tegutsenud käesolevat lepingut või selle lisalepinguid rikkudes.

Artikkel 9
Mõisted

Kui ei ole sätestatud teisiti, kasutatakse käesolevas lepingus ja selle lisalepingutes järgmisi mõisteid:

- 1) „lepinguosalistes“ – ühelt poolt Euroopa Liit ja riik, kes on käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud, ning teiselt poolt Andorra Vürstiriik;
- 2) „andmesubjekt“ – tuvastatud või tuvastatav füüsiline isik; tuvastatav isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator, või ühe või mitme tema füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal;
- 3) „päev“ – kalendripäev;
- 4) „liikmesriik“ – Euroopa Liidu liikmesriik;

- 5) „Schengeni *acquis*’d täielikult kohaldavad riigid“ – ELi liikmesriigid, kes kohaldavad Schengeni *acquis*’d täielikult liidu õiguse alusel, ning ELi liikmesriik või kolmandad riigid, kes kohaldavad Schengeni *acquis*’d täielikult rahvusvahelise õiguse alusel;
- 6) „Schengeni riigid“ – ELi liikmesriigid, kes kohaldavad Schengeni *acquis*’d täielikult liidu õiguse alusel, ning ELi liikmesriik või kolmandad riigid, kes kohaldavad Schengeni *acquis*’d täielikult rahvusvahelise õiguse alusel, kui nad on käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud;
- 7) „isikuandmed“ – igasugune teave andmesubjekti kohta;
- 8) „Schengeni piirieskirjad“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399⁶;
- 9) „riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrusega (EL) 2017/2226⁷ loodud riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem;
- 10) „riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi rakendavad riigid“ – riigid, kes rakendavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määruse (EL) 2017/2226 alusel riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi;
- 11) „piirikontroll“ – vastavalt käesolevale lepingule ja selles sätestatud eesmärkidel piiril teostatav tegevus, mis igast muust põhjusest sõltumata leiab aset ainult piiriületamise kavatsuse või piiriületamise korral ning koosneb kontrollidest piiril ning patrull- ja vaatlustegevusest;
- 12) „kontrollid piiril“ – piiripunktis teostatavad kontrollid tagamaks, et isikutel, sealhulgas nende transpordivahenditel ja nende valduses olevatel esemetel võib lubada siseneda Schengeni *acquis*’d täielikult kohaldavate riikide ja Andorra Vürstiriigi territooriumile või sealt lahkuda;
- 13) „patrull- ja vaatlustegevus“ – piiride valvamine piiripunktide vahel ja piiripunktide valvamine väljaspool nende ametlikku lahtiolekuaega, sealhulgas ennetusmeetmete võtmine, et hoida ära või avastada ebaseaduslikke piiriületusi või piiril tehtavatest kontrollidest kõrvalehoidmist, aidata suurendada olukorrateadlikkust, võidelda piiriülese kuritegevuse vastu ja võtta ebaseaduslikult piiri ületanud isikute suhtes meetmeid;
- 14) „ühisoperatsioonid“ – õiguskaitseoperatsioonid, sealhulgas ühispatrullid ja muud ühisoperatsioonid avaliku korra, avaliku julgeoleku ja kuritegevuse ennetamise valdkonnas, mida viivad ühiselt läbi kahe või enama riigi õiguskaitseasutuste ametnikud, kusjuures ühe riigi õiguskaitseametnikud tegutsevad teise riigi territooriumil;

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011.

- 15) „liidu kodanik“ – isik, kellel on mõne liikmesriigi kodakondsus;
- 16) „kolmanda riigi kodanik“ – isik, kes ei ole liidu kodanik või Andorra Vürstiriigi, Islandi, Liechtensteini, Norra, Šveitsi, San Marino või Monaco kodanik või kes ei ole hõlmatud käesoleva artikli punktiga 18;
- 17) „Andorra Vürstiriigis seaduslikult elav kolmanda riigi kodanik“ – punktis 16 määratletud kolmanda riigi kodanik, kellel on seaduslik õigus elada Andorra Vürstiriigis;
- 18) „vaba liikumise õigust omavad isikud“ –
- a. liidu kodanikud ja nende pereliikmed, olenemata nende kodakondsusest, kellel on ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt eraldiseisvate poolte Andorra Vürstiriigi ja San Marino Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu alusel vaba liikumise õigus;
 - b. Andorra Vürstiriigi kodanikud ja nende pereliikmed, olenemata nende kodakondsusest, kellel on ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt eraldiseisvate poolte Andorra Vürstiriigi ja San Marino Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu alusel vaba liikumise õigus;
 - c. Islandi, Liechtensteini, Norra, San Marino Vabariigi või Šveitsi kodanikud ja nende pereliikmed, olenemata nende kodakondsusest, kellel on nende riikide ja Andorra Vürstiriigi vaheliste lepingute alusel alapunktides a ja b osutatud õigustega samaväärne vaba liikumise õigus;
- 19) „pereliige“ – direktiivi 2004/38/EÜ⁸ artikli 2 punktis 2 ja artikli 3 lõikes 2 osutatud isikud;
- 20) „elamisluba“ – dokument, mis lubab elada Andorra Vürstiriigis;
- 21) „julgeoleku hindamist teostav liikmesriik“ – Prantsuse Vabariik või Hispaania Kuningriik, olenevalt sellest, kummale neist Andorra Vürstiriik teatas elamisloa väljaandmise või selle pikendamise taotlusest vastavalt eelnevalt kindlaksmääratud jaotusalusele, mis on kindlaks määratud artiklis 16 osutatud tegevuskorras.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 158, 30.4.2004).

III JAOTIS
INSTITUTSIOONILINE RAAMISTIK

Artikkel 10
Ühiskomitee

1. Käesolevaga moodustatakse ühiskomitee. Ühiskomitee koosneb Andorra Vürstiriigi ja Euroopa Liidu esindajatest.
2. Ühiskomitee eesistujaks on vaheldumisi Euroopa Komisjoni esindaja ja Andorra Vürstiriigi esindaja.
3. Ühiskomitee teeb järgmist:
 - a) tagab käesoleva lepingu nõuetekohase toimimise ja tulemusliku rakendamise;
 - b) püüab lahendada käesoleva lepingu tõlgendamisel, rakendamisel või kohaldamisel tekkivaid vaidlusi;
 - c) annab soovitusi ja võtab vastu otsuseid, kui see on asjakohane, ning hõlbustab käesoleva lepingu põhise koostöö konkreetseid aspekte;
 - d) muudab I lisa, et kajastada selles loetletud Euroopa Liidu õigusaktide muudatusi, asendamisi või täiendusi artiklis 39 osutatud tingimustel;
 - e) annab nõu lepingu, sealhulgas selle lisa muutmise ettepanekute kohta.
4. Ühiskomitee võtab otsused vastu konsensuse alusel. Otsused on lepinguosaliste suhtes siduvad ning lepinguosalistes võtavad nende rakendamiseks kõik vajalikud meetmed.
5. Ühiskomitee tuleb kokku kord aastas või vajaduse korral sagedamini. Ühiskomitee tuleb kokku ka ühe lepinguosalise esindaja taotlusel.
6. Ühiskomitee koosolekutel võivad osaleda Schengeni riigid.
7. Ühiskomitee võtab vastu oma töökorra.

TEINE OSA. ISIKUTE LIIKUMINE

I JAOTIS ÜLDPÕHIMÕTTED JA EESMÄRGID

Artikkel 11 Kontrollid piiril

1. Lepinguosaliselised tagavad, et isikud võivad nende kodakondsusest olenemata ületada piiri igas Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riikide vahelises piiripunktis, ilma et nende suhtes tehtaks kontrolle piiril.
2. Lõike 1 sätteid ei piira artikli 12 kohaldamist, mis käsitleb muid isikute kontrolle (v.a kontrollid piiril), mida tehakse lepinguosaliste territooriumil, sealhulgas nende piirialadel.
3. Kui piirikontroll taaskoostatakse, võimaldavad Andorra Vürstiriik ja Schengeni riigid kontrollide tegemist.

Artikkel 12 Kontrollid Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riikide territooriumil ja piirialadel

1. Isikute suhtes piirikontrolli puudumine Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riikide vahel ei mõjuta riigisisese õigusega Schengeni riikide pädevatele asutustele ja Andorra Vürstiriigi pädevatele asutustele antud politsei- või muu avaliku võimu teostamist nende territooriumil, sealhulgas nende piirialadel, kui sellisel võimu teostamisel ei ole samaväärset toimet kontrollidega piiril.
2. Isikute suhtes piirikontrolli puudumine Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riikide vahel ei mõjuta võimalust näha õigusnormidega ette kohustus omada või kaasas kanda dokumente.
3. Lõikes 1 nimetatud pädevate asutuste võimu teostamist ei käsitata samaväärsena kontrollidega piiril eelkõige juhul, kui meetmed vastavad kõigile järgmistele tingimustele:
 - i) nende eesmärk ei ole piirikontroll;
 - ii) need tuginevad üldisele politseiteabele, või kui eesmärk on piirata nakkushaiguse levikut, rahvatervisealasele teabele ja pädevate asutuste kogemustele seoses võimalike ohtudega avalikule julgeolekule või avalikule korrale ning nende eesmärk on eeskätt
 - võidelda piiriülese kuritegevusega;
 - vähendada ebaseaduslikku rännet või
 - piirata epideemiaohuga nakkushaiguse levikut;

iii) neid kavandatakse ja rakendatakse viisil, mis erineb selgesti isikute suhtes piiridel tehtavatest korrapärastest kontrollidest, sealhulgas juhul, kui neid rakendatakse transpordisõlmedes või otse reisijateveoteenuste osutaja pardal ja kui need põhinevad riskihindamisel.

3. Lõikes 1 nimetatud võimu teostamine võib asjakohasel juhul hõlmata territooriumil tavapäraselt avalikku julgeolekut või avalikku korda ähvardavate ohtudega tegelemiseks kasutatava seire- ja järelevalvetehnoloogia kasutamist.

Artikkel 13

Piirikontrolli kehtestamine

1. Olenemata artiklist 11 võivad Schengeni riigid või Andorra Vürstiriik avalikku korda, rahvatervist või sisejulgeolekut ähvardava tõsise ohu korral erandkorras taaskehtestada Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riikide territooriumi vahel piirikontrolli piiratud ajavahemikuks, mis ei ole pikem kui üks kuu. Juhul kui avalikule korrale või sisejulgeolekule avalduv tõsine oht püsib sellest ajavahemikust kauem, võib piirikontrolli kehtestanud lepinguosaline pikendada piirikontrolli veel kuni kuue kuu pikkuste ajavahemike kaupa.

2. Kui mõni Schengeni riik või Andorra Vürstiriik otsustab lõike 1 kohaselt piirikontrolli Andorra Vürstiriigi ja kõnealuse Schengeni riigi territooriumi vahel taaskehtestada või seda pikendada, teatab asjaomane Schengeni riik või Andorra Vürstiriik sellest teisele lepinguosalisele ja Euroopa Komisjonile

- a) hiljemalt neli nädalat enne piirikontrolli kavandatavat taaskehtestamist või pikendamist või võimalikult kiiresti, kui piirikontrolli taaskehtestamise või pikendamise vajaduse tinginud asjaolud saavad teatavaks vähem kui neli nädalat enne piirikontrolli kavandatavat taaskehtestamist või pikendamist;
- b) viivitamata ja hiljemalt 48 tunni jooksul pärast seda, kui on tehtud otsus piirikontrolli taaskehtestada või seda pikendada, et reageerida tõsisele ohule, mis nõuab viivitamatut meetmete võtmist.

3. Kui Schengeni riik või Andorra Vürstiriik teatab teisele lepinguosalisele piirikontrolli taaskehtestamise või pikendamise otsusest, esitab ta teisele lepinguosalisele ja Euroopa Komisjonile järgmise teabe:

- a) kas piirikontrolli taaskehtestamine või pikendamine toimub seetõttu, et esineb tõsine oht riigi avalikule korrale, rahvatervisele või sisejulgeolekule;
- b) asjakohased üksikasjad aluse või aluste kohta, välja arvatud juhul, kui sellise teabe esitamata jätmiseks on kaalukad julgeoleku- või konfidentsiaalsuskaalutlused;
- c) ametlike piiripunktide nimed;
- d) piirikontrolli taaskehtestamise või pikendamise alguskuupäev ja kestus ning

- e) asjakohasel juhul meetmed, mida teine lepinguosaline võiks võtta.

Artikkel 14 Euroopa Liidu andmebaasid

Ühtegi käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, et sellega luuakse õiguslik alus, mis annab Andorra Vürstiriigi ametiasutustele juurdepääsuõiguse liidu õiguse alusel loodud infosüsteemidele ja andmebaasidele.

Artikkel 15 Lubatud viibimisaja arvutamine

Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi rakendavate Schengeni riikide territooriumil lubatud viibimise kestuse arvutamisel käsitatakse kolmandate riikide kodanike – välja arvatud Andorra Vürstiriigis seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud – Andorra Vürstiriigis veedetud aega riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi rakendavate Schengeni riikide territooriumil veedetud ajana ning see arvutatakse vastavalt Schengeni piirieeskirjade artikli 6 lõike 1 punktile a.

Artikkel 16 Tegevuskord

1. Andorra Vürstiriigi, Hispaania Kuningriigi ja Prantsuse Vabariigi vahel sõlmitakse ühiselt või Andorra Vürstiriigi ja kas Hispaania Kuningriigi või Prantsuse Vabariigi vahel sõlmitakse eraldi tegevuskord, milles sätestatakse pädevate asutuste ülesannete täitmise praktiline kord ja nähakse ette käesoleva lepingu TEISE OSA rakendamisega seotud tegevusaspektid, tingimusel et selline kord on käesoleva lepinguga kooskõlas.
2. Andorra Vürstiriigi ja mis tahes Schengeni riigi vahel võib sõlmida tegevuskorra, milles sätestatakse pädevate asutuste ülesannete täitmise praktiline kord ja nähakse ette käesoleva lepingu TEISE OSA 2. peatüki „Kolmandate riikide kodanike tagasivõtmine ja tagasisaatmine“ ja 3. peatüki „Julgeolek“ rakendamisega seotud tegevusaspektid, tingimusel et selline kord on käesoleva lepinguga kooskõlas.

II JAOTIS KAITSEMEETMED/ASENDUSMEETMED

Artikkel 17 Kohaldamisala

Käesoleva jaotise 1. ja 2. peatüki kohaldamisel tuleb viiteid liikmesriikidele käsitada viidetena kõigile liikmesriikidele, välja arvatud Iirimaale.

Artikkel 18

Seos liidu õigusega

Käesolev leping ei piira õigusi ega kohustusi, mis Andorra Vürstiriigis elavatel isikutel võivad olla liidu õiguse alusel.

Artikkel 19

Piirikontroll juhul, kui väljastpoolt Schengeni ala saabutakse otse Andorra Vürstiriigi territooriumile

Kui isik on sisenenud Andorra Vürstiriigi territooriumile otse väljastpoolt Schengeni ala, ilma et tema suhtes oleks Schengeni piirieskirja kohaselt piiril kontrolle tehtud, teavitab Andorra Vürstiriik sellest viivitamata kas Prantsuse Vabariiki või Hispaania Kuningriiki.

Andorra Vürstiriik tagab, et Prantsuse Vabariigi või Hispaania Kuningriigi ametiasutused teostavad selle isiku suhtes piirikontrolli kooskõlas Schengeni piirieskirjadega ning vajaduse korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta määrusega (EL) 2024/1356, millega kehtestatakse kolmandate riikide kodanike taustakontroll välispiiridel.

1. peatükk

RIIKI SISENEMINE, RIIGIS VIIBIMINE JA ELAMINE – ERIEESKIRJAD, ELAMISLUBADE JA VIISADE VÄLJAANDMINE

Artikkel 20

Riiki sisenemise, riigis viibimise ja elamisõigus

1. Artikli 9 punktis 18 osutatud lepingu jõustumisel reguleerib see leping vaba liikumise õigust omavate isikute riiki sisenemist, seal viibimist ja elamist ning on käesoleva peatüki sätete suhtes ülimuslik.

2. Lõikes 1 osutatud lepingu puudumisel on liidu kodanikel ja käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud kolmanda riigi kodanikel õigus siseneda kehtiva isikutunnistuse või passi alusel Andorra Vürstiriiki ja viibida seal kuni 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, ilma et nad omaksid viisat või elamisluba või täidaksid samaväärseid formaalsusi, võttes arvesse avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise seisukohalt õigustatud piiranguid. Kui need isikud soovivad sel ajavahemikul teha tasustatavat tööd, võidakse neilt riigisisese õiguse alusel nõuda elamisloa olemasolu või samaväärse formaalsuse täitmist.

Liidu kodanike ja käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud kolmanda riigi kodanike õiguse suhtes elada Andorra Vürstiriigis kauem kui 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul kohaldatakse

Andorra Vürstiriigis kohaldatavas õiguses sätestatud tingimusi ja seda elamisõigust tõendab Andorra Vürstiriigi välja antud elamisluba.

3. Lõikes 1 osutatud lepingu puudumisel on Andorra Vürstiriigi kodanikel õigus siseneda kehtiva passi alusel Schengeni riikide territooriumile ja viibida seal kuni 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, ilma et nad omaksid viisat või elamisluba või täidaksid samaväärseid formaalsusi, võttes arvesse avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise seisukohalt õigustatud piiranguid. Andorra Vürstiriigi kodanikelt, kes soovivad sel ajavahemikul teha tasustatavat tööd, võidakse riigisisese õiguse alusel nõuda elamisloa olemasolu või samaväärse formaalsuse täitmist.

Andorra Vürstiriigi kodanike õiguse suhtes elada Schengeni riikide territooriumil kauem kui 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul kohaldatakse Schengeni riigis kohaldatavates õigusaktides sätestatud tingimusi ja seda elamisõigust tõendab kõnealuse riigi välja antud pikaajaline viisa või elamisluba.

Artikkel 21 Viisavaba reisimine

1. Schengeni riigis seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud võivad kehtiva reisidokumendi ja selle Schengeni riigi välja antud kehtiva elamisloa, elamisloakaardi või pikaajalise viisa alusel siseneda Andorra Vürstiriiki ja viibida seal viisavabalt kuni 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, võttes arvesse avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise seisukohalt õigustatud piiranguid.

2. Andorra Vürstiriigis seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud võivad kehtiva reisidokumendi ja Andorra Vürstiriigi välja antud kehtiva elamisloa alusel siseneda Schengeni riikide territooriumile ja viibida seal viisavabalt kuni 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, võttes arvesse avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise seisukohalt õigustatud piiranguid.

Muude liikmesriikide kui Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldavate liikmesriikide territooriumile ilma viisata sisenemiseks ja seal kuni 90-päevaseks viibimiseks mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul arvutatakse lubatud viibimisaeg reisidokumentidesse löödud templite või nendega samaväärsete templite põhjal eraldi iga asjaomase liikmesriigi kohta.

3. Olenemata lõikest 2 võib iga Schengeni riik kooskõlas liidu õiguses sätestatud nõuetega otsustada kehtestada viisanõude või samaväärse formaalsuse Andorra Vürstiriigis seaduslikult elavatele kolmandate riikide kodanikele, kes reisivad tasustatava töö tegemise eesmärgil.

Olenemata lõikest 1 võib Andorra Vürstiriik nimetatud lõikes osutatud isikute puhul otsustada kehtestada viisanõude või samaväärse formaalsuse isikutele, kes reisivad tasustatava töö tegemise eesmärgil.

Artikkel 22

Hõlbustused välispiiridel

1. Andorra Vürstiriigi kodanike ja Andorra Vürstiriigis seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike reisidokumentidesse ei lööda Schengeni riigi välispiiride ületamisel sisenemis- ega väljumistemplit. Andorra Vürstiriigi kodanikud ja Andorra Vürstiriigis seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud on riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi nõuetest vabastatud.
2. Andorra Vürstiriigi kodanikud ja Andorra Vürstiriigis seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud on Schengeni riigi välispiiride ületamisel vabastatud nõudest omada kehtivat reisiluba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrusele (EL) 2018/1240.
3. Andorra Vürstiriigi kodanikud saavad piiripunktides kasutada Schengeni piirieeskirjade III lisa A osas esitatud viidaga („EL, EMP, CH“) tähistatud ridasid. See ei piira Schengeni piirieeskirjade kohaldamist Andorra Vürstiriigi kodanike kui Schengeni piirieeskirjades määratletud kolmanda riigi kodanike suhtes.

Artikkel 23

Sisenemine Schengeni riikide territooriumile transiidi eesmärgil

1. Andorra Vürstiriigis seaduslikult elaval kolmanda riigi kodanikul, kes ei täida kõiki Schengeni piirieeskirjade artikli 6 lõikes 1 sätestatud riiki sisenemise tingimusi, kuid kellel on Andorra Vürstiriigi välja antud kehtiv elamisluba, on lubatud Andorra Vürstiriigi territooriumile jõudmiseks siseneda transiidi eesmärgil Schengeni riikide territooriumile, välja arvatud juhul, kui Schengeni riik, kelle välispiiri ületamist ta taotleb, on kandnud ta oma sisenemiskeeluregistrisse ning keeluga kaasnevad juhised sisenemise või läbisõidu keelamiseks.
2. Lõiget 1 kohaldatakse ka artikli 9 punkti 18 kohaldamisalasse kuuluvate isikute suhtes, kes ei täida kõiki Schengeni piirieeskirjade artikli 6 lõikes 1 sätestatud riiki sisenemise tingimusi, kuid kellel on kehtiv elamisluba või kehtiv elamisloakaart või kes võivad kinnitada õigust, et nende riiki sisenemist hõlbustataks kooskõlas direktiivi 2004/38 artikli 5 lõikega 4.
3. Kolmandate riikide kodanikel, kellel ei ole enam õigust Andorra Vürstiriigis elada ja kes ei täida kõiki Schengeni piirieeskirjade artikli 6 lõikes 1 sätestatud riiki sisenemise tingimusi, lubatakse siseneda Schengeni riikide territooriumile transiidi eesmärgil, et nad saaksid kas vabatahtlikult või pärast väljasaatmismenetlust oma päritoluriiki tagasi pöörduda, kui nende elamisluba on aegunud või kui see on kehtetuks tunnistatud või seda ei ole artiklis 25 sätestatud korras või riikliku menetluse tulemusel pikendatud. Käesoleva lõike rakendamise üksikasjalik kord kehtestatakse artiklis 16 osutatud tegevuskorraga.

Artikkel 24

Andorra Vürstiriigis elamise õigus

1. Kolmandate riikide kodanike õigus elada Andorra Vürstiriigis tehakse kindlaks Andorra Vürstiriigi välja antud kehtiva elamisloa alusel ning vastavalt käesolevas artiklis ja Andorra Vürstiriigis kohaldatavas õiguses sätestatud tingimustele.
2. Andorra Vürstiriik tagab, et kolmandate riikide kodanikud omandavad ja säilitavad Andorra Vürstiriigis elamise õiguse, tingimusel et neil on tegelik side Andorra Vürstiriigiga. Selle tingimuse kindlakstegemisel võetakse aluseks tegelik ja korrapärane füüsiline kohalolek asjakohase ajavahemiku jooksul ning muud objektiivsed ja kontrollitavad kriteeriumid. Tegelik sideme tingimus ei loeta täidetuks sellega, kui Andorra Vürstiriigi majandusse või kinnisvarasse on tehtud eelnevalt kindlaks määratud investeeringuid või Andorra Vürstiriigi ametiasutustele on tehtud eelnevalt kindlaks määratud rahalisi makseid.
3. Andorra Vürstiriik tagab, et elamisluba väljastatakse üksnes neile kolmandate riikide kodanikele, kes vastavad lõikes 2 sätestatud elamisloa saamise tingimusele.
4. Kui artiklist 26 ei tulene teisiti, tagab Andorra Vürstiriik, et kolmandate riikide kodanike elamisload antakse välja või neid pikendatakse üksnes artiklis 25 sätestatud korras.
5. Elamisload, mis on antud kolmandate riikide kodanikele, kes ei vasta enam lõikes 2 sätestatud tingimusele, tunnistatakse vastavalt riigisisesele õigusele kehtetuks.

Artikkel 25

Andorra Vürstiriigi välja antavad või pikendatavad elamisload

1. Andorra Vürstiriigi ametiasutused annavad kolmanda riigi kodanikule elamisloa või pikendavad seda, kui artiklis 24 ja Andorra Vürstiriigis kohaldatavas õiguses sätestatud asjakohased tingimused on täidetud.
 2. Andorra Vürstiriigi välja antavate elamislubade vorm, turvaelemendid ja tehnilised näitajad peavad vastama nõukogu 13. juuni 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1030/2002 (millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks) asjakohastele sätetele ning elamisloal peab olema selge märged, et elamisluba kehtib Andorra Vürstiriigis ühe aasta jooksul alates käesoleva lepingu jõustumisest.
- Andorra Vürstiriik esitab Prantsuse Vabariigile ja Hispaania Kuningriigile elamislubade näidised ja nende hilisemad muudatused, et Prantsuse Vabariik ja Hispaania Kuningriik saaksid edastada need näidised komisjonile kooskõlas Schengeni piirieeskirjade artikli 39 lõike 1 punktiga a.
3. Selliste Andorra Vürstiriigi välja antavate elamislubade näidiste suhtes, mille Prantsuse Vabariik ja Hispaania Kuningriik on edastanud Euroopa Komisjonile kooskõlas Schengeni piirieeskirjade artikli 39 lõike 1 punktiga a, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määruse (EÜ)

nr 767/2008 (mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade kohta (VIS määrus)) sätteid.

4. Enne kolmanda riigi kodanikule elamisloa andmist või selle pikendamist teavitab Andorra Vürstiriik sellest Prantsuse Vabariiki või Hispaania Kuningriiki vastavalt eelnevalt kindlaksmääratud jaotusalusele, mis on kindlaks määratud artiklis 16 osutatud tegevuskorras, et üks neist liikmesriikidest saaks viia taotleja suhtes läbi julgeoleku hindamise. Teade peab sisaldama kõiki elamisloataotluses esitatud andmeid.

5. Kui elamisluba taotlevat kolmanda riigi kodanikku peetakse ohuks mõne Schengeni riigi avalikule korrale, sisejulgeolekule, rahvatervisele või rahvusvahelistele suhetele, sealhulgas Schengeni infosüsteemi sisestatud hoiatusteate alusel, teavitab julgeoleku hindamist teostav liikmesriik Andorra Vürstiriigi ametiasutusi oma vastuväitest 28 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui teda on lõike 4 kohaselt teavitatud.

Sellisel juhul hoiduvad Andorra Vürstiriigi ametiasutused elamisloa väljaandmisest või selle pikendamisest ning teavitavad taotlejat vastuväitest ja esitavad taotlejale julgeoleku hindamist teostava liikmesriigi pädevate asutuste kontaktandmed.

Võttes nõuetekohaselt arvesse oma riigisisest ja liidu õigusest tulenevaid kohustusi, teavitab julgeoleku hindamist teostav liikmesriik taotleja palvel taotlejat

- a) oma vastuväitest elamisloa väljaandmisele või pikendamisele,
- b) põhjustest, miks leitakse, et taotleja ohustab avalikku korda, sisejulgeolekut, rahvatervist või rahvusvahelisi suhteid, lisades vajaduse korral põhjenduste sisu, ning
- c) riigisisese ja liidu õiguse kohastest kohaldatavatest õiguskaitsevahenditest.

6. Julgeoleku hindamist teostav liikmesriik võib Andorra Vürstiriigile teatada, et lõikes 5 osutatud 28 kalendripäeva pikkust tähtaega pikendatakse maksimaalselt 14 kalendripäeva võrra. Kui julgeoleku hindamist teostav liikmesriik ei vasta või ei teata tähtaja pikendamisest pärast 28 kalendripäeva möödumist või tähtaja pikendamise korral pärast 42 kalendripäeva möödumist, käsitatakse seda taotluse suhtes vastuväidete puudumisena. Andorra Vürstiriik hoidub elamisloa väljaandmisest või selle pikendamisest enne nimetatud tähtaja lõppu.

7. Julgeoleku hindamist teostav liikmesriik teeb kontrollle eelkõige riiklikes, rahvusvahelistes ja liidu andmebaasides, sealhulgas Schengeni infosüsteemis, ning rakendab ELi piiravaid meetmeid.

Kui elamisluba taotleva kolmanda riigi kodaniku kohta on Schengeni infosüsteemi sisestatud hoiatusteate riiki sisenemise keelamise või tagasisaatmise eesmärgil, konsulteerib julgeoleku hindamist teostav liikmesriik kõigepealt selle Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava riigiga, kes hoiatusteate sisestas, ning võtab arvesse hoiatusteate sisestamise põhjuseid. Hoiatusteate sisestanud riik vastab

konsulteerimistaotlusele kümne kalendripäeva jooksul. Kui selleks tähtjaks ei ole vastust saadud, tähendab see, et hoiatusteate sisestanud riik ei esita elamisloa andmisele vastuväiteid. Kui julgeoleku hindamist teostav liikmesriik otsustab hoiatusteate sisestanud liikmesriigi vastuväidetest hoolimata mitte taotleda Andorra Vürstiriigi ametiasutustelt elamisloa väljaandmisest või selle pikendamisest loobumist, teatab ta kõnealusele liikmesriigile selle põhjustest.

8. Kui Andorra Vürstiriigi välja antud elamisluba omavat kolmanda riigi kodanikku peetakse ohuks mõne Schengeni riigi avalikule korrale, sisejulgeolekule, rahvatervisele või rahvusvahelistele suhetele, sealhulgas Schengeni infosüsteemi sisestatud hoiatusteate alusel, taotleb Prantsuse Vabariik või Hispaania Kuningriik Andorra Vürstiriigi ametiasutustelt elamisloa tühistamist.

Sellise taotluse saamisel tunnistavad Andorra Vürstiriigi ametiasutused elamisloa viivitamata kehtetuks ja teavitavad asjaomast isikut sellest otsusest ning esitavad talle kehtetuks tunnistamist taotlenud Prantsuse Vabariigi või Hispaania Kuningriigi pädeva asutuse kontaktandmed.

Lisaks sellele, võttes nõuetekohaselt arvesse oma riigisisest ja liidu õigusest tulenevaid kohustusi, teavitab kõnealune Schengeni riik asjaomase isiku taotluse korral taotlejat

- a) oma vastuväitest elamisloa väljaandmisele või pikendamisele,
- b) põhjustest, miks leitakse, et taotleja ohustab avalikku korda, sisejulgeolekut, rahvatervist või rahvusvahelisi suhteid, lisades vajaduse korral põhjenduste sisu, ning
- c) riigisisese ja liidu õiguse kohastest kohaldatavatest õiguskaitsevahenditest.

9. Kui Andorra Vürstiriigi välja antud elamisluba omava kolmanda riigi kodaniku kohta on Schengeni infosüsteemi sisestatud hoiatusteade riiki sisenemise keelamise või tagasisaatmise eesmärgil, konsulteerib hoiatusteate sisestanud liikmesriik Prantsuse Vabariigiga või Hispaania Kuningriigiga, et hinnata, kas elamisloa tühistamiseks on piisavalt aluseid. Need alused võivad hõlmata seda, et kolmanda riigi kodanikku peetakse ohuks Schengeni riikide avalikule korrale, sisejulgeolekule, rahvatervisele või rahvusvahelistele suhetele.

10. Kui Prantsuse Vabariik või Hispaania Kuningriik ei esita vastuväiteid kolmanda riigi kodanikule elamisloa väljaandmise või selle pikendamise suhtes või ei taotle antud elamisloa tühistamist hoolimata sellest, et Schengeni infosüsteemis on hoiatusteade asjaomase isiku riiki sisenemise keelamise või tagasisaatmise eesmärgil, ei ole hoiatusteate sisestanud Schengeni riik kohustatud hoiatusteadet kustutama.

11. Andorra Vürstiriik teavitab julgeoleku hindamist teostavat liikmesriiki kolmanda riigi kodaniku elamisloataotluse rahuldamata jätmisest ning elamisloa väljaandmisest, pikendamisest ja tühistamisest viie kalendripäeva jooksul alates kuupäevast, mil pädev riiklik asutus tegi elamisloa väljaandmise, pikendamise või tühistamise otsuse. Andorra Vürstiriik teavitab julgeoleku hindamist teostavat liikmesriiki kolmanda riigi kodaniku elamisloataotluse rahuldamata jätmisest või elamisloa tühistamisest viie kalendripäeva

jooksul alates riikliku pädeva asutuse otsuse kuupäevast ka siis, kui taotluse rahuldamata jätmine või elamisloa tühistamine ei põhine käesoleva lepingu sätetel.

12. Kui lõike 10 kohaselt antakse asjaomasele kolmanda riigi kodanikule elamisluba või antud elamisluba pikendatakse või seda ei tühistata, kuigi Schengeni infosüsteemis on hoiatusteadete riiki sisenemise keelamise või tagasisaatmise eesmärgil, ning kui asjaomasele isikule on antud elamisluba, ei anna see elamisluba selle omanikule õigust siseneda Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldavate riikide territooriumile, välja arvatud transiidi eesmärgil kooskõlas artikliga 23.

13. Komisjon teatab Andorra Vürstiriigile viisainfosüsteemi (VIS) töölerakendamise kuupäeva vastavalt määrusele (EL) 2021/1134.

14. Artikli 20 lõikes 1 osutatud lepingu puudumisel kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 1–3 liidu kodanike või Islandi, Liechtensteini, Norra või Šveitsi kodanike pereliikmete suhtes, kes on nendega Andorra Vürstiriiki saabudes kaasas või ühinevad nendega Andorra Vürstiriigis. Käesoleva artikli lõikeid 4–13 ei kohaldata eelmises lauses osutatud pereliikmete suhtes.

Artikkel 26

Elamislubade suhtes kohaldatav üleminekueeskiri

1. Andorra Vürstiriigi ametiasutuste poolt kolmandate riikide kodanikele enne käesoleva lepingu jõustumist välja antud elamisload kehtivad kuni kaks kalendriaastat pärast käesoleva lepingu jõustumist või kuni nende kehtivusaja lõpuni, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.

2. Prantsuse Vabariik ja Hispaania Kuningriik edastavad komisjonile selliste elamislubade näidised vastavalt Schengeni piirieeskirjade artikli 39 lõike 1 punktile a.

3. Lõikes 1 osutatud elamisload võib enne nende kehtivusaja lõppu uutega asendada, kui need vastavad artiklis 25 sätestatud tingimustele.

4. Andorra Vürstiriigi ametiasutused teavitavad Prantsuse Vabariiki või Hispaania Kuningriiki vastavalt eelnevalt kindlaksmääratud jaotusalusele käesoleva lepingu jõustumise ajal kehtivatest kolmandate riikide kodanike elamislubadest ning esitavad selliste elamislubade omanike isikuandmed. Prantsuse Vabariik või Hispaania Kuningriik võib teha kontrolle asjakohastes riiklikes, rahvusvahelistes ja liidu andmebaasides, sealhulgas Schengeni infosüsteemis, ja rakendada ELi piiravaid meetmeid ning taotleda, et Andorra Vürstiriigi ametiasutused tühistaksid need elamisload avaliku korra või sisejulgeolekuga seotud põhjustel. Sellise taotluse saamisel tühistavad Andorra Vürstiriigi ametiasutused elamisloa.

5. Andorra Vürstiriik teavitab julgeoleku hindamist teostavat liikmesriiki elamisloa tühistamisest vastavalt lõikele 4 viie kalendripäeva jooksul alates kuupäevast, mil pädev riiklik asutus tegi elamisloa väljaandmise,

pikendamise või tühistamise otsuse. Andorra Vürstiriik teavitab julgeoleku hindamist teostavat liikmesriiki elamisloa tühistamisest viie kalendripäeva jooksul alates kuupäevast, mil pädev riiklik asutus tegi elamisloa väljaandmise, pikendamise või tühistamise otsuse, ka siis, kui tühistamine ei põhine käesoleva lepingu sätetel.

6. Artikli 20 lõikes 1 osutatud lepingu puudumisel kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 1–3 liidu kodanike või Islandi, Liechtensteini, Norra või Šveitsi kodanike pereliikmete suhtes, kes on nendega Andorra Vürstiriiki saabudes kaasas või ühinevad nendega Andorra Vürstiriigis. Käesoleva artikli lõikeid 4 ja 5 ei kohaldata eelmises lauses osutatud pereliikmete suhtes.

2. peatükk

KOLMANDATE RIIKIDE KODANIKE TAGASIVÕTMINE JA TAGASISAATMINE

Artikkel 27

Vastutus selliste isikute tagasisaatmise eest, kellel ei ole õigust riiki siseneda või seal viibida

1. Andorra Vürstiriik võtab tagasi kõik kolmandate riikide kodanikud või kodakondsuseta isikud, kes ei vasta või enam ei vasta Schengeni riigi territooriumile sisenemise ja seal viibimise tingimustele, kui on tõendatud või võib põhjendatult eeldada, et neil isikutel on või riiki sisenemise ajal oli Andorra Vürstiriigi välja antud elamisluba, isegi kui see elamisluba ei ole enam kehtiv, välja arvatud juhul, kui need isikud said elamisloa, viisa või ETIASe reisiloo tagasivõtutaotluse esitanud Schengeni riigilt Andorra Vürstiriigi välja antud elamisloa kehtivuse ajal või pärast selle kehtivusaja lõppu.

2. Kui tagasivõetaval isikul on Andorra Vürstiriigi välja antud kehtiv või aegunud elamisluba, ei ole isiku tagasivõtmiseks vaja täita täiendavaid formaalsusi.

3. Kui tagasivõetaval isikul ei ole Andorra Vürstiriigi välja antud kehtivat või aegunud elamisluba, esitab Schengeni riik tagasivõtutaotluse. Tagasivõtutaotlus sisaldab teavet, mille alusel võib põhjendatult eeldada, et isikul on või riiki sisenemise ajal oli Andorra Vürstiriigi välja antud elamisluba. Taotluse võib esitada mis tahes sidevahendite, sealhulgas elektrooniliste vahendite abil. Andorra Vürstiriik vastab tagasivõtutaotlusele võimalikult kiiresti ja hiljemalt 24 tunni jooksul pärast taotluse esitamist. Kui selle aja jooksul vastust ei saada, loetakse taotlus vastuvõetuks.

4. Andorra Vürstiriik aktsepteerib ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks mõeldud Euroopa reisidokumendi kasutamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/1953⁹ sätestatud vormis (edaspidi „Euroopa tagasisaatmise reisidokument“).

3. peatükk JULGEOLEK

Artikkel 28 Koostööd tegevad riigid

Käesoleva peatüki kohaldamisel tähendab „riik“ kas üht Schengeni riiki või Andorra Vürstiriiki.

Artikkel 29 Teabevahetus

1. Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riikide pädevad asutused saavad oma vastavates riigisisestes õigusaktides sätestatud tingimustel ja oma volituste piires ning ulatuses, milles see ei ole ette nähtud käesoleva peatükiga, üksteist abistada, esitades teavet, mis on asjakohane

a) kuritegude tõkestamiseks, uurimiseks või avastamiseks ning

b) avalikku ohutust ähvardavate ohtude eest kaitsmiseks ja nende ennetamiseks.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

– „pädev asutus“ – riiklik politsei-, tolli- või muu asutus, kes on riigisisese õiguse kohaselt volitatud teostama lõikes 1 osutatud tegevust;

– „kuritegu“ – teavet esitava või saava Andorra Vürstiriigi või Schengeni riigi kriminaalõiguse alusel karistatav tegevus.

3. Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi pädevad asutused võivad taotleda üksteiselt teavet, sealhulgas teavet tagaotsitavate ja teadmata kadunud isikute ja esemete kohta. Teave esitatakse taotluse alusel vastavalt teavet esitava pädeva asutuse suhtes kohaldatava riigisisese õiguse tingimustele ja tema volituste piires.

4. Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi pädevad asutused võivad oma vastavates riigisisestes õigusaktides sätestatud tingimuste kohaselt ja oma volituste piires esitada üksteisele teavet omal algatusel, kui on objektiivselt alust arvata, et selline teave võib olla teavet saava riigi jaoks oluline kuritegude

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1953, mis käsitleb Euroopa reisidokumendi kehtestamist riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu 30. novembri 1994. aasta soovitus (ELT L 311, 17.11.2016, lk 13).

tõkestamise, avastamise või uurimise eesmärgil, eelkõige juhul, kui on objektiivselt alust arvata, et elamisloa taotleja kujutab endast ohtu avalikule julgeolekule ja avalikule korrale.

5. Teavet võib taotleda ja esitada tingimusel, et teavet esitava või saava pädeva asutuse suhtes kohaldatava riigisisese õigusega ei nõuta selliste taotluste või teabe esitamist õigusasutuste kaudu.

6. Kiireloomuliste juhtumite korral vastab teavet esitav pädev asutus taotlusele või annab omaalgatuslikult teavet võimalikult kiiresti.

7. Käesoleva artikli alusel esitatud teavet ei tohi kasutada kohtumenetluses tõendina ilma selle esitanud Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi pädeva asutuse eelneva kirjaliku nõusolekuta. Teavet esitav Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi pädev asutus võib vastavalt tema suhtes kohaldatava riigisisese õiguse tingimustele, sealhulgas – kui see on riigisisese õiguse kohaselt vajalik – vastastikust õigusabi käsitlevate kahe- või mitmepoolsete lepingute abil, anda nõusoleku teabe kasutamiseks tõendina teavet saava Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi õigusasutuses. Samuti, kui teave esitatakse omal algatusel, võib seda esitav pädev asutus vastavalt tema suhtes kohaldatava riigisisese õiguse tingimustele, sealhulgas – kui see on riigisisese õiguse kohaselt vajalik – vastastikust õigusabi käsitlevate kahe- või mitmepoolsete lepingute abil, anda nõusoleku teabe kasutamiseks tõendina teavet saava Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi kohtumenetluses.

8. Teavet esitav pädev asutus võib asjakohase riigisisese õiguse alusel kehtestada esitatud teabe kasutamise tingimused.

9. Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi pädev asutus võib esitada igasugust liiki tema valduses olevat teavet vastavalt tema suhtes kohaldatava riigisisese õiguse tingimustele ja tema volituste piires. See võib hõlmata ka muudest allikatest saadud teavet, kui selle edasisaatmine on lubatud raamistikuga, mille alusel teavet esitav pädev asutus selle sai.

10. Teavet võib esitada Europoli turvalise teabevahetusvõrgu (SIENA) kaudu.

Artikkel 30 Karistusregistri andmed

Schengeni riigid ja Andorra Vürstiriik vahetavad karistusregistri andmeid vastavalt asjakohastele kahepoolsetele lepingutele ja kriminaalasjades vastastikuse abistamise Euroopa konventsioonile.

Artikkel 31 Asjakohased andmebaasid

Andorra Vürstiriik tagab, et artiklis 35 osutatud ühisoperatsioonides osalevate Schengeni riikide ametnikud saavad nende ülesannete täitmisel kasutada oma seadmeid, et teha päringuid oma asjakohastes riiklikes, liidu ja rahvusvahelistes andmebaasides. Schengeni riigid tagavad, et kõnealustes ühisoperatsioonides osalevad Andorra Vürstiriigi ametnikud saavad nende ülesannete täitmisel kasutada oma seadmeid, et teha päringuid oma asjakohastes riiklikes ja rahvusvahelistes andmebaasides.

Artikkel 32 Piiriülene jälgimine

1. Piiriülene jälgimine on lubatud üle maismaa- ja õhupiiride ning kooskõlas käesoleva artikli sätetega.
2. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab „piiriülene jälgimine“ jälgimise jätkamist Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi pädevate asutuste poolt, kes kriminaaluurimise raames jälgivad oma territooriumil isikut, keda kahtlustatakse kuriteos osalemises, või jälgitavat isikut, kes võib aidata sellist isikut tuvastada või jälitada. Schengeni riigi või Andorra Vürstiriigi pädevad asutused võivad taotleda oma jälgimise jätkamist vastavalt Andorra Vürstiriigis või Schengeni riikides.
3. Käesoleva artikli kohaldamisel on „kuritegu“ süütegu, mis nii taotlema kui ka taotluse saanud riigi õigusaktide järgi on karistatav vabadusekaotusega või kinnipidamiskorralduse alusel vähemalt üheaastase kinnipidamise või veel rangema karistusega.
4. Schengeni riikide või Andorra Vürstiriigi pädevad asutused vastavad piiriülese jälgimise taotlusele kaheksa tunni jooksul pärast taotluse saamist. Kui eriti kiireloomulistel põhjustel on vaja vastata lühema aja jooksul, vastavad Schengeni riikide või Andorra Vürstiriigi pädevad asutused hiljemalt siis, kui taotluse esitanud ametnikud kavatsevad siseneda vastavalt kas Schengeni riikide või Andorra Vürstiriigi territooriumile. Kui eespool nimetatud aja jooksul ei ole vastust saadud, loetakse piiriülese jälgimise jätkamise luba antuks. Loa võib igal ajal tühistada.
5. Taotluse esitamisel järgitakse artikli 16 kohases tegevuskorras ette nähtud menetlust ja see saadetakse vastavalt tegevuskorras kindlaks määratud Schengeni riikide või Andorra Vürstiriigi pädevatele asutustele, kellel on õigus taotletud luba anda või edasi anda.
6. Kui Schengeni riikide või Andorra Vürstiriigi pädevad asutused otsustavad piiriüleseks jälgimiseks luba mitte anda või lõike 4 alusel antud loa tühistada, esitavad nad võimalikult kiiresti kirjaliku põhjenduse ja võtavad teise poole taotluse alusel jälgimisoperatsiooni üle.

7. Kui eriti kiireloomulistel põhjustel ei saa teiselt riigilt eelnevat luba taotleda, on piiriülest jälgimist teostavatel pädevatel asutustel lubatud jätkuvalt jälgida üle piiri kuriteo oletatavalt toime pannud isikut või jälgitavat isikut, kes võib aidata sellist isikut tuvastada või jälitada, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) selle riigi pädevat asutust, kelle territooriumil jälgimist jätkatakse, teavitatakse jälgimise käigus viivitamata piiri ületamisest ja

b) viivitamata esitatakse lõike 5 kohaselt piiriülese jälgimise taotlus, milles üldjoontes selgitatakse eelneva loata piiri ületamise põhjuseid.

Jälgimine lõpetatakse kohe, kui riik, kelle territooriumil jälgimine toimub, seda pärast punktis a nimetatud teate või punktis b nimetatud taotluse saamist nõuab või kui luba ei ole saadud viie tunni jooksul pärast piiri ületamist.

8. Piiriülest jälgimist teostatakse üksnes järgmistel tingimustel:

a) piiriülest jälgimist teostavad pädevate asutuste ametnikud järgivad käesoleva artikli sätteid ja selle riigi õigust, mille territooriumil nad tegutsevad, ning täidavad kohalike pädevate asutuste juhiseid;

b) pädevate asutuste ametnikel on piiriülese jälgimise ajal kaasas loa olemasolu tõendav dokument, välja arvatud lõikes 7 kirjeldatud juhtudel;

c) piiriülest jälgimist teostavad pädevate asutuste ametnikud peavad igal ajal suutma tõendada, et nad täidavad ametiülesandeid;

d) piiriülest jälgimist teostavad pädevate asutuste ametnikud võivad jälgimise ajal kanda teenistusrelva, välja arvatud juhul, kui taotluse saanud riik on konkreetselt otsustanud teisiti. Selle relva kasutamine on keelatud, välja arvatud õigustatud enesekaitse korral;

e) keelatud on siseneda kodudesse ja üldsusele suletud kohtadesse;

f) piiriülest jälgimist teostavad pädevate asutuste ametnikud ei või piiriülese jälgimise all olevat isikut provotseerida ega teda vahistada;

g) kõikidest operatsioonidest tuleb aru anda selle riigi pädevatele asutustele, kelle territooriumil need operatsioonid toimusid. Piiriülest jälgimist teostavatelt pädevate asutuste ametnikelt võidakse nõuda isiklikku kohale ilmumist;

h) selle riigi pädevate asutuste taotlusel, kelle territooriumil piiriülene jälgimine toimus, aitab riik, kust jälgimisasutused tulid, kaasa nende osalusel toimunud operatsiooni järgsele uurimisele, sealhulgas kohtumenetlusele.

Artikkel 33

Jälitamine

1. Prantsuse Vabariigi, Hispaania Kuningriigi või Andorra Vürstiriigi pädevatel asutustel, kes jälitavad oma territooriumil kuriteo toimepanekult tabatud isikut või selle sooritamisele kaasaaitajat, on lubatud jätkata jälitamist teise riigi territooriumil ilma viimase eelneva loata, kui eriti tungiva olukorra tõttu ei ole olnud võimalik enne teise riigi territooriumile sisenemist teavitada selle pädevaid asutusi mõnel artiklis 34 sätestatud viisil või kui need asutused ei ole jõudnud sündmuspaigale õigel ajal, et jälitustegevus üle võtta.

Sama kehtib ka juhul, kui jälitatav on eelvangistuses pidamise või vabadusekaotusliku karistuse kandmise ajal põgenenud.

Jälitavad ametnikud võtavad kohe ja igal juhul hiljemalt piiri ületamisel ühendust selle riigi pädevate asutustega, kelle territooriumil jälitamine hakkab toimuma. Jälitamine lõpetatakse kohe, kui seda taotlevad selle riigi pädevad asutused, kelle territooriumil jälitamine toimub. Jälitavate ametnike taotlusel teevad kohalikud asutused jälitatava isiku kindlaks või peavad jälitatava isiku kinni.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel on „kuritegu“ süütegu, mis nii taotleja kui ka taotluse saanud riigi õigusaktide järgi on karistatav vabadusekaotusega või kinnipidamiskorralduse alusel vähemalt üheaastase kinnipidamise või veel rangema karistusega. Kui taotleja riigi territooriumil on langetatud süüdimõistev otsus ja on määratud vanglakaristus, peab karistuse kestus olema vähemalt neli kuud.

3. Jälitamine toimub vastavalt ühele järgmistest menetlustest, mis on kindlaks määratud artiklis 16 sätestatud tegevuskorras:

a) jälitavatel ametnikel ei ole õigust jälitatavat isikut kinni pidada või

b) kui ei esitata nõudmist jälitamine lõpetada ja kui kohalikud asutused ei jõua piisavalt kiiresti asja üle võtta, võivad jälitavad ametnikud jälitatavat kinni pidada, kuni selle riigi pädevad asutused, kelle territooriumil jälitamine toimub ning keda tuleb viivitamata teavitada, suudavad tema isiku kindlaks teha või ta vahi alla võtta.

4. Jälitamine toimub vastavalt lõigetele 1, 3 ja 5 ning ühel järgmistest viisidest, mis on kindlaks määratud artiklis 16 sätestatud tegevuskorras:

a) teatavas piirkonnas või teataval ajavahemikul alates piiri ületamisest, mis määratakse kindlaks tegevuskorras, või

b) ruumiliste või ajaliste piiranguteta.

5. Jälitamist teotatakse üksnes järgmistel tingimustel:

- a) jälitavad ametnikud järgivad käesoleva artikli sätteid ja selle riigi pädevate asutuste õigusnorme, kelle territooriumil nad tegutsevad, ning täidavad kohalike pädevate asutuste juhiseid;
- b) jälitamist võib teostada üle maismaapiiride ja õhuruumis;
- c) keelatud on siseneda kodudesse ja üldsusele suletud kohtadesse;
- d) jälitavad ametnikud peavad olema kergesti äratuntavad kas vormiriietuse või käesideme järgi või sõiduki eritunnuste järgi. Kui kasutatakse ilma eespool mainitud eritunnusteta sõidukit, on tsiviilrõivastuse kandmine keelatud. Jälitavad ametnikud peavad igal ajal suutma tõendada, et nad täidavad oma ametiülesandeid;
- e) jälitavad ametnikud võivad kanda teenistusrelva, mille kasutamine on keelatud, välja arvatud õigustatud enesekaitse korral;
- f) kui jälitatav isik on lõike 3 punkti b kohaselt kinni peetud ja toodud kohalike pädevate asutuste ette, võib tema suhtes läbi viia üksnes julgeoleku eesmärgil toimuva läbiotsimise. Isiku üleandmisel võib kasutada käeraudu ja kõik tema valduses olevad esemed võib arestida;
- g) pärast jälitamist ilmuvad jälitavad ametnikud selle riigi kohalike pädevate asutuste ette, kelle territooriumil nad tegutsesid, ja annavad oma missiooni kohta aru. Nende asutuste taotlusel peavad nad jääma nende käsutusse, kuni nende tegevuse asjaolud on piisavalt selgeks saanud; see tingimus kehtib ka siis, kui jälitamine ei lõppenud jälitatava vahi alla võtmisega.

Artikkel 34 Teavitamine

Kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste lepingutega ning võttes arvesse kohalikke asjaolusid ja tehnilisi võimalusi, rajavad Prantsuse Vabariik, Hispaania Kuningriik ja Andorra Vürstiriigi sideliinid ja muud otseühendused politsei- ja tollikoostöö hõlbustamiseks, eelkõige teabe õigeaegseks edastamiseks piiriülese jälgimise ja jälitamise eesmärgil.

Artikkel 35 Ühisoperatsioonid

1. Politseikoostöö tõhustamiseks võivad Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riigi pädevad asutused, kes on määratud artiklis 16 osutatud tegevuskorras, korraldada avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks ning kuritegude tõkestamiseks ühispatrulle ja muid ühisoperatsioone, mille puhul ühe riigi määratud ametnikud osalevad teise riigi territooriumil toimuvates operatsioonides.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel on „kuritegu“ süütegu, mis nii taotleva kui ka taotluse saanud riigi õigusaktide järgi on karistatav vabadusekaotusega või kinnipidamiskorralduse alusel vähemalt üheaastase kinnipidamise või veel rangema karistusega. Kui taotleva riigi territooriumil on langetatud süüdimõiste otsus ja on määratud vanglakaristus, peab karistuse kestus olema vähemalt neli kuud.

3. Andorra Vürstiriik ja Schengeni riik võivad vastuvõtva riigina ning kooskõlas oma vastava riigisisese õigusega ja lähetava riigi nõusolekul anda ühisoperatsioonides osalevatele lähetava riigi ametnikele täidesaatva võimu või – niivõrd kui vastuvõtva riigi õigus seda lubab – lubada lähetava riigi ametnikel teostada oma täidesaatvat võimu kooskõlas lähetava riigi riigisisese õigusega. Seda täidesaatvat võimu võib teostada ainult vastuvõtva riigi ametnike juhendamisel ning reeglina nende juuresolekul. Lähetava riigi ametnike suhtes kohaldatakse vastuvõtva riigi õigust. Nende tegevuse eest vastutab vastuvõttev riik.

4. Ühisoperatsioonides osalevad lähetava riigi ametnikud peavad täitma vastuvõtva riigi pädevate asutuste antud juhiseid.

Artikkel 36

Kaitse ja abi ühisoperatsioonide ajal

Andorra Vürstiriigi ja Schengeni riigi pädevad asutused pakuvad üksteise ametnikele, kes ületavad piiri, nende ülesannete täitmisel samal tasemel kaitset ja abi nagu enda ametnikele.

Artikkel 37

Piiriülesed operatsioonid

1. Artiklites 32 ja 33 osutatud operatsioonide ajal käsitatakse Andorra Vürstiriigi territooriumil tegutsevaid Schengeni riigi ametnikke või Schengeni riigi territooriumil tegutsevaid Andorra Vürstiriigi ametnikke (edaspidi „lähetav riik“) selle riigi ametnikena, kelle territooriumil nad tegutsevad (edaspidi „vastuvõttev riik“), seoses nende vastu või nende poolt vastuvõttavas riigis toime pandud kuritegudega.

2. Kui lähetava riigi ametnikud tegutsevad artiklite 32 ja 33 kohaselt vastuvõtva riigi territooriumil, vastutab lähetav riik oma ametnike poolt vastuvõttavas riigis toimuvate operatsioonide käigus tekitatud kahju eest kooskõlas vastuvõtva riigi õigusega.

3. Vastuvõttev riik hüvitab lõikes 2 nimetatud kahju vastavalt tingimustele, mida kohaldatakse tema enda ametnike tekitatud kahju suhtes.

4. Lähetav riik, kelle ametnikud on tekitanud kahju vastuvõtva riigi territooriumil viibivale isikule, hüvitab vastuvõttvale riigile täielikult kõik summad, mida see on kannatanutele või nende esindajatele tasunud.

5. Ilma et see piiraks vastuvõtva riigi õiguste kasutamist kolmandate isikute suhtes ning välja arvatud lõike 4 puhul, hoidub vastuvõttev riik nõudmast, et lähetav riik hüvitaks lõikes 2 sätestatud juhtudel kantud kahju.

III JAOTIS RAKENDAMINE, KOHALDAMINE JA TÄITMISE TAGAMINE

Artikkel 38 Viited liidu õigusele

1. Kui ei ole sätestatud teisiti, käsitatakse kõiki käesolevas lepingus sisalduvaid viiteid liidu õigusele viidetena liidu õigusele, sealhulgas selle muudetud või asendatud kujul.
2. Käesoleva lepingu viiteid Euroopa Liidu õigusaktidele või nende sätetele käsitatakse vajaduse korral viidetena, mis hõlmavad Euroopa Liidu õigusakte või nende sätteid, mida kohaldatakse viidatud õigusakti alusel edasi ka juhul, kui see/need on kõnealuse õigusaktiga asendatud.
3. Käesolevas lepingus käsitatakse viiteid käesoleva lepingu alusel kohaldatavatele Euroopa Liidu õigusaktidele viidetena, mis hõlmavad ka selliseid Euroopa Liidu asjaomaseid õigusakte, millega on neid sätteid täiendatud või millega neid rakendatakse.

Artikkel 39 Andorra Vürstiriigi rakendatavad Euroopa Liidu õigusaktid

1. Andorra Vürstiriik rakendab käesoleva lepingu I lisas loetletud Euroopa Liidu õigusaktid kõnealuses lisas sätestatud tähtaegadeks ja võtab seejuures arvesse kõnealuses lisas täpsustatud kohandusi.
2. Kui I lisas loetletud Euroopa Liidu õigusakte muudetakse või need asendatakse, käsitatakse viiteid neile viidetena muudetud või asendatud Euroopa Liidu õigusaktidele. Ühiskomitee vaatab käesoleva lepingu I lisa läbi ja viib selle vastavusse I lisas loetletud Euroopa Liidu õigusakte muutva, asendava või täiendava Euroopa Liidu õigusaktiga, niipea kui Euroopa Liit on sellise Euroopa Liidu õigusakti vastu võtnud. Selleks teavitab Euroopa Liit ühiskomitees Andorra Vürstiriiki igast õigusaktist, millega muudetakse, asendatakse või täiendatakse I lisas loetletud Euroopa Liidu õigusakte, võimalikult kiiresti pärast asjaomase õigusakti vastuvõtmist.
3. Ilma et see piiraks artikli 50 kohaldamist, võib kumbki lepinguosaline juhul, kui ühiskomitee ei jõua kokkuleppele I lisa muuta, viies selle vastavusse Euroopa Liidu õigusaktidega, millega muudetakse, asendatakse või täiendatakse seda lisa, kolme kuu jooksul pärast selliste lisa muutvate, asendavate või täiendavate Euroopa Liidu õigusaktide vastuvõtmist, lõpetada käesoleva lepingu kohase koostöö, teatades

sellest kirjalikult diplomaatiliste kanalite kaudu. Lepingu käesolev osa kaotab kehtivuse teate esitamise kuupäevale järgneva kuu esimesel päeval.

KOLMAS OSA

VAIDLUSTE LAHENDAMINE JA HORISONTAALSED SÄTTED

Artikkel 40 Vaidlused

1. Kõik käesoleva lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlused lahendatakse lepinguosaliste vaheliste konsultatsioonide teel ning neid ei esitata lahendamiseks ühelegi riigisisesele või rahvusvahelisele kohtule ega kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui lepinguosalisel otsustavad konsultatsioonide tulemusel teisiti.

2. Lõikes 1 osutatud konsultatsioonid toimuvad ühiskomitee raames.

Artikkel 41 Kohustuste täitmine, järelevalve ja täitmise tagamine

1. Kui lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda käesolevast lepingust tulenevat kohustust, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele. Lepinguosalisel peavad artiklis 40 osutatud konsultatsioone, et jõuda mõlemale lepinguosalisele vastuvõetava lahenduseni. Kui lepinguosalisel ei suuda jõuda mõlemale lepinguosalisele vastuvõetava lahenduseni, võib teate esitanud lepinguosaline võtta asjakohaseid meetmeid. Käesoleva lõike kohaldamisel võivad „asjakohased meetmed“ hõlmata käesoleva lepingu peatamist või lõpetamist.

2. Kui lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda artiklis 6 oluliste osadena kirjeldatud kohustust, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele ja võib viivitamata võtta asjakohaseid meetmeid, ilma et oleks vaja pidada artiklis 40 osutatud konsultatsioone. Käesoleva lõike kohaldamisel võivad „asjakohased meetmed“ hõlmata käesoleva lepingu osalist või täielikku peatamist.

3. Kui lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud mõnda artiklis 19, 24, 25 või 27 osutatud kohustust, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele ja võib viivitamata peatada artikli 10 kohaldamise, ilma et oleks vaja pidada artiklis 40 osutatud konsultatsioone.

4. Käesolevas artiklis osutatud asjakohaste meetmete võtmisel järgitakse täielikult rahvusvahelist õigust ning need meetmed on proportsionaalsed käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmata jätmisega, eelkõige piirdub nende meetmete ulatus ja kestus olukorra parandamiseks rangelt vajalikuga. Eelistada tuleb meetmeid, mis häirivad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem.

Artikkel 42
Kohustuste täitmise peatamine julgeolekukaalutlustel

1. Olenemata artiklist 50, kui lepinguosaline leiab, et Schengeni riikide ja Andorra Vürstiriigi vahelise kontrolli puudumise tõttu ähvardab tema sisejulgeolekut tõsine ja püsiv oht, võib lepinguosaline käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmise osaliselt või täielikult ajutiselt peatada.

Enne käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmise ajutist peatamist konsulteerib liit või vajaduse korral käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud riik Prantsuse Vabariigi ja Hispaania Kuningriigiga ning võtab nõuetekohaselt arvesse Prantsuse Vabariigi ja Hispaania Kuningriigi arvamust.

2. Kui lepinguosaline kavatseb oma kohustuste täitmise lõike 1 kohaselt peatada, teavitab ta sellest ühiskomiteed. Sellises teates täpsustatakse ajavahemik, mille jooksul lepinguosaline kavatseb oma kohustused ajutiselt peatada, ning peatatavate kohustuste ulatus. Lepinguosalise kohustuste täitmise ajutine peatamine jõustub kaheksandal päeval pärast teatamist või teates märgitud hilisemal kuupäeval. Selle alusel taaskehtestavad Prantsuse Vabariik ja Hispaania Kuningriik ning Andorra Vürstiriik piiril tehtavad kontrollid liidu ja Andorra Vürstiriigi vahel.

Artikkel 43

Liidu kodanike, käesoleva lepinguga ühinenud kolmanda riigi kodanike ja Andorra Vürstiriigi kodanike viisavaba staatusega seotud kohustuste peatamine

Lepinguosaline võib artikli 20 lõigete 2 ja 3 täitmise peatada eelkõige avaliku korra, riigi julgeoleku või rahvatervise kaitse huvides, samuti ebaseadusliku sisserände tõttu või juhul, kui teine lepinguosaline kehtestab uuesti viisanõude. Täitmise peatamise otsusest teatatakse teistele lepinguosalistele hiljemalt kaks kuud enne selle kavandatud jõustumist. Artikli 20 lõigete 2 ja 3 täitmise peatanud lepinguosaline teatab viivitamata teisele lepinguosalisele, kui sellise peatamise põhjused on kõrvaldatud, ja lõpetab täitmise peatamise.

NELJAS OSA LÖPPSÄTTED

Artikkel 44 Seos muude lepingutega

Käesolevat lepingut ja selle lisalepinguid kohaldatakse, ilma et see piiraks kehtivaid ja tulevasi lepinguid ühelt poolt Andorra Vürstiriigi ja teiselt poolt liidu või Schengeni riikide vahel, tingimusel et need ei ole käesoleva lepinguga vastuolus.

Artikkel 45 Muudatused

1. Lepinguosalised võivad kirjalikult kokku leppida käesoleva lepingu muutmises. Muudatusi kohaldatakse artiklite 54 ja 55 kohaselt.

2. Ühiskomitee võib muuta käesoleva lepingu I lisa artiklis 10 osutatud tingimustel.

Artikkel 46 Rakendamise läbivaatamine

1. Ühiskomitee vaatab käesoleva lepingu ja lisalepingute rakendamise ning nendega seotud küsimused läbi neli aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist ja seejärel korrapäraselt. Läbivaatamisel esitatakse lepinguosaliste esindajate ühine hinnang või teise võimalusena kummagi lepinguosalise esindajate hinnang.

2. Kui Andorra Vürstiriik otsustab hakata andma kolmandate riikide kodanikele välja lühiajalisi või pikaajalisi viisasid, vaatavad lepinguosalised lepingu ühiselt läbi.

3. Kui lõikes 1 osutatud läbivaatamine on lõpule viidud ja ilma et see piiraks artikli 50 kohaldamist, võib kumbki lepinguosaline otsustada käesoleva lepingu lõpetada, teatades sellest kirjalikult diplomaatiliste kanalite kaudu. Käesolev leping ja selle lisalepingud kaotavad kehtivuse teate esitamise kuupäevale järgneva 12. kuu esimesel päeval.

Artikkel 47 Konfidentsiaalne teave

1. Ühtegi käesoleva lepingu ega ühegi lisalepingu sätet ei tõlgendata nii, et see kohustab lepinguosalist tegema kättesaadavaks konfidentsiaalset teavet, mille avalikustamine takistaks õiguskaitsetoiminguid või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või kahjustaks konkreetsete avaliku või erasektori ettevõtete seaduslikke ärihuve.

2. Kui lepinguosaline esitab ühiskomiteele teavet, mis on tema õigusnormide kohaselt konfidentsiaalne, käsitab teine lepinguosaline seda teavet konfidentsiaalsena, välja arvatud juhul, kui teabe esitanud lepinguosaline nõustub vastupidisega.

Artikkel 48

Salastatud teave ja tundlik salastamata teave

Ühtegi käesoleva lepingu ega ühegi lisalepingu sätet ei tõlgendata nii, et see kohustab lepinguosalist salastatud teavet avaldama.

Lepinguosalised lepivad kokku teabe käsitlemise juhised, et tagada nende vahel vahetatava tundliku salastamata teabe kaitse.

Artikkel 49

Käesoleva lepingu lahutamatud osad

Käesoleva lepingu lisa ja joonealused märkused on käesoleva lepingu lahutamatu osa.

Artikkel 50

Lõpetamine

Euroopa Liit ja Andorra Vürstiriik võivad käesoleva lepingu lõpetada, teatades sellest kirjalikult diplomaatiliste kanalite kaudu. Käesolev leping ja selle lisalepingud kaotavad kehtivuse teate esitamise kuupäevale järgneva 12. kuu esimesel päeval.

Artikkel 51

Territoriaalne kohaldamine

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse ühelt poolt territooriumi suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut, nimetatud aluslepingutes sätestatud tingimustel, ning teiselt poolt Andorra Vürstiriigi territooriumi suhtes.

2. Käesolevat lepingut kohaldatakse ka Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava ja käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud riigi territooriumi suhtes.

3. Euroopa Liit teavitab Andorra Vürstiriiki, kui pärast käesoleva lepingu jõustumist hakatakse seda vastavalt lõikele 2 kohaldama riigi suhtes, kes kohaldab Schengeni *acquis*'d täielikult ja kelle suhtes leping ei olnud varem siduv. Sellisel juhul kohaldatakse lepingut asjaomase riigi suhtes alates Andorra Vürstiriigilt teate saamisele järgneva kuu esimesest päevast.

Artikkel 52

Rahvusvahelise õiguse alusel Schengeni alasse kuuluvate riikide ühinemine käesoleva lepinguga

1. Käesolev leping on ühinemiseks avatud igale riigile, kes kohaldab Schengeni *acquis*'d täielikult kas Taani seisukohta käsitleva protokolli nr 22 kohaselt või lepingu alusel, millega nähakse ette ühinemine Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (edaspidi „Schengeniga ühinemise leping“).
2. Ühinemiskiri antakse hoiule hoiulevõtja kätte.
3. Ühinemine jõustub kolmekümnendal päeval pärast ühinemiskirja hoiuleandmise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui ühinemiskirjas on märgitud muu kuupäev ning Euroopa Liit ja Andorra Vürstiriik on selle heaks kiitnud.
4. Iga käesoleva lepinguga ühinev riik nõustub reservatsioonideta käesolevas lepingus sätestatud õiguste ja kohustustega, mida kohaldatakse Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldavate riikide suhtes. Esimene lause ei too siiski ühinevale riigile, kes ei ole ELi liikmesriik, kaasa kohustust kohaldada käesolevas lepingus osutatud liidu õiguse sätteid või tõlgendada selliseid liidu õiguse sätteid kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga, mis muidu ei oleks ühineva riigi suhtes kohaldatav vastavalt selle riigi ja Euroopa Liidu vahel sõlmitud muudele lepingutele.
5. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt ühinenud riik võib käesolevast lepingust taganeda, teatades sellest kirjalikult hoiulevõtjale. Selline taganemine jõustub teate kuupäevale järgneva 12. kuu esimesel päeval. See ei mõjuta lepingu jätkuvat kohaldamist ülejäänud lepinguosaliste vahel.
6. Lõike 5 kohase lepingust taganemise korral ja ilma et see piiraks protokolli nr 22 või asjakohaste Schengeniga ühinemise lepingute kohaldamist, lepivad liit ja lepingust taganev riik kokku asjakohastes ja proportsionaalsetes meetmetes, mis võetakse ühiselt vastu, et säilitada käesoleva lepingu tõhus toimimine.

Artikkel 53

Autentsed tekstid

Käesolev leping koostatakse kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, katalaani, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

Artikkel 54 Jõustumine

1. Käesolev leping jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mil lepinguosalised on hoiulevõtjale teatanud, et nad on täitnud oma vastavad sisenõuded ja viinud lõpule menetlused, et kinnitada oma nõusolekut end siduda.

2. Käesolev leping on tähtjatu.

Artikkel 55 Ajutine kohaldamine

1. Euroopa Liit, riik, kes võib käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühineda, ja Andorra Vürstiriik võivad käesolevat lepingut täielikult või osaliselt ajutiselt kohaldada kooskõlas oma vastavate riigisiseste menetluste ja õigusaktidega.

2. Ajutist kohaldamist alustatakse selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil

- (a) Euroopa Liit on edastanud hoiulevõtjale vajalike menetluste lõpuleviimise kohta teate, milles on täpsustatud käesoleva lepingu need osad, mida asutakse ajutiselt kohaldama, ning
- (b) Andorra Vürstiriik on teatanud hoiulevõtjale vajalike menetluste lõpuleviimisest, kinnitades oma nõusolekut lepingu ajutiselt kohaldatavate osadega;
- (c) riik, kes võib käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühineda, on edastanud hoiulevõtjale vajalike menetluste lõpuleviimise kohta teate, milles on täpsustatud käesoleva lepingu need osad, mida asutakse ajutiselt kohaldama.

3. Käesoleva lepingu ajutisel kohaldamisel tähendab mõiste „käesoleva lepingu jõustumine“ ajutise kohaldamise kuupäeva. Käesoleva lepingu alusel loodud ühiskomitee võib käesoleva lepingu ajutise kohaldamise ajal täita oma ülesandeid ulatuses, mis on vajalik käesoleva lepingu ajutise kohaldamise tagamiseks. Kõik otsused, mille ühiskomitee oma ülesannete täitmisel vastu võtab, kaotavad kehtivuse, kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse.

Artikkel 56 Hoiulevõtja

1. Artiklites 54 ja 55 osutatud teated saadetakse Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaadi lepingute büroole või selle õigusjärglasele, kes on käesoleva lepingu hoiulevõtja.

2. Hoiulevõtja teavitab Euroopa Liitu, käesoleva lepinguga artikli 52 kohaselt ühinenud riiki ja Andorra Vürstiriiki igast artikli 52 kohasest ühinemiskirja hoiule andmisest ja igast artikli 55 kohasest teatest.

I LISA

Andorra Vürstiriigi rakendatavad Euroopa Liidu õigusaktid

- Nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks (EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1).